

F O A I E

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 29.

Luni 20. Iulie,

1842.

Ч Е В А

деспре региментъл ромънск ал
II-леа де граніцъ.

(Бртаре.)

Де есте тотъш чинева, пе каре дп-
доіала лар траџе ла о парте дела адевъ-
ръл квинтелор ачестора, ачела съ пѣші
прецете а черка къ деамърънтъл, дп мо-
дръл де а трѣи ши дп еркълічска стръ-
даніе а ачелораш; пѣмънтъл слаб, ши ла
таре парте пѣципѣ фъръ не пчетатъ стръ-
даніе ши фъръ тълтъ сѣдоаре пѣ преа
тѣпеазъ дпн дестълъ хранъ спре тѣлцъ-
тіреа късїи, пѣ е дп старе де а пѣтеа пре
лесне а продъче челе тревънчоасе пептръ
дпврѣкъпнате. — кѣнд тотъш дптімп де
паче сѣнт сіліці аші агонісі тоате. — Ачі
съ прїведї ла дппрѣмънтателе сарчіні а
челор късѣторіці, кѣнд вѣрваціи ши фе-
теїле къ асеаменеа енерціе пѣн тѣна пе
тоате челе де ліпсѣ ла економіе, съ жърт-
феск фъръ деосевіре дп кѣмп ши акасѣ
спре тѣмпѣріа дпзестраре де челеа тре-
вѣнчоасе; аспрїтеа фрїгълї, молічівнеа
кълдрей, церѣл попціи ши зѣдѣвл зїлѣї
нічі такар пе секъл ал II-леа пѣл поате
авате дела стръданіа са; вѣрватъл ши
тѣіреа фїл ши фата дела цїцъ се дп-

делетніческ къ асеменеа депрїндерї дпкѣт
ла времі де невоїе секъл фетеїеск, есте
преа дестойік де а пѣрта грезѣдїле вѣр-
вацілор*) кѣнд ачештіа сѣнт кѣпрїпші
къ слѣжбеле мїлітърешті, саѣ депѣртаці
ла вре зп рѣсвоїѣ.

Бртареъ ка съ атїнг чева ши деспре
їнстїтѣтъл де дпвѣдѣтѣръ а зїсълї реці-
мент дела Нѣсѣд. Дппѣратъл Іосїф ал
II-леа прїп ал съѣ к. рескрїпт дпн 25.
Феврзарїе ал апълї 1782, кѣтръ префе-
ктѣра мїлітѣреаскѣ, словозїнд дпн венїтѣ-
рїле реціментълї 6996 Rhfl. 43 ³/₄ kr.,
поръпчі дптемеїереа їнстїтѣтълї, каре пѣ
с'а прелъпціт тѣлтъ вреїме къчі пела апъл
1784 дп 22. Ноемврїе шкоалеле се дескї-
серъ ши дпвѣдѣчей къ церемонї сер-
вѣторешї се дптродѣсеръ дп сѣжнтъл тѣ-
селор палат. — Нѣтеръл школарїлор де
їнстїтѣт а фост ла дпченѣт 50 ши ачеїа
пѣтаї дїнтре фїї мїлітарїлор грѣпїдерї. —
Дпкѣ дп ѣрта порпїрей фѣкѣте ла апъл

*) Адекъ: пѣлгѣл каръл, фѣрка, ва ши коаса —
пептръкъ компакціа трѣпѣлї пѣлп пе вре-
міле поастре пѣ о аѣ преа слѣбїт пацдерїле.
Дпайнте де 20 ши маї дпкоаче де анї — о-
вїчеїѣ вѣн пѣ цїї дела Солон, Лікѣрг, с'аѣ
romani moștenit. —

1826, не ла 1850 с'аѣ пѣс дн лѣкраре, ка рѣдѣкѣндѣсе пѣтърѣл елевѣмор школарѣ de 50 дн реѣмент ла 50, сѣ интре дн инстѣтѣл дн Нѣсѣд алдѣ 50 тѣперѣ дела реѣментѣл I-леа ромѣнск, днкѣт астѣзѣ пѣтърѣл елевѣмор есте 60.

Ла днчепѣт инстѣтѣл авеа пѣтаѣ доаѣ класе нормале, ѣар ла 1824 се фѣкѣрѣ патрѣ шѣ де атѣпчѣ днкоаче днкѣ маѣ пайнтѣ прѣн днгрѣжѣреа маѣ вѣртос а Длѣвѣ вѣкарѣ шѣ к. к. дѣректор ал ачелор шкоале Ioan Marian, не кѣнд се организарѣ шѣ шкоале дѣвѣзѣонале, шкоале де ѣарпѣ не ла тоате сателе, ва шѣ чева днчеперѣ пентрѣ днвѣдѣареа сѣрдо-мѣдѣлор.

Дн инстѣт се днваѣцѣ шѣнѣцеле елементаре, аритметѣка, ѣеографѣа, статѣстѣка шѣ исторѣа, апоѣ лѣмба пемѣаскѣ маѣ кѣ деосѣвѣре, днкѣт де аѣчѣ ешѣрѣ шѣ есѣ офѣдерѣ, скрѣиторѣ шѣ алдѣ иншѣ фоарте де-стоѣнѣчѣ шѣ фолосѣиторѣ реѣментѣлѣ, сѣв-офѣдерѣ дн реѣментѣл ал доѣлеа ера лѣв-даѣ днкѣ не ла 1789 дн Газетеле дн Vienna, кѣткѣ Ромѣнѣ фѣнд ар ворѣ пем-ѣеце фоарте вѣне, днкѣт авѣа дѣ кѣпоѣцѣ дн акцент кѣ пѣ сѣнт пемѣдѣ.

Дѣпѣче дн зѣса карте Romania, дн каре фачем ачест естракт, се дншѣрѣ вѣ днсемнат пѣтър де вѣрѣваѣцѣ, карѣ дн шкоалеле Нѣсѣдѣлѣ ешѣнд се алеасерѣ тѣдѣларѣ вреднѣчѣ дн статѣл вѣсерѣческ шѣ мѣлѣтѣреск, апоѣ с'ар кѣдеа, ка шѣ поѣ сѣ копѣем ачѣ ачелеа пѣме. Днсѣ дѣпѣ че дела ешѣреа кѣрдѣ адекѣ де 12 анѣ дн-коаче с'аѣ маѣ алеа шѣ алдѣ тѣлѣдѣ, ѣар алдѣ аѣ рѣпосат дн Домпѣл, пентрѣ-ка сѣ пѣ фачем пѣдрептате вѣнора, астѣдатѣ дѣ рѣтѣчем не тоѣдѣ, кѣ пѣдежде кѣ вом

авеа прѣлеж аѣ фаче кѣпоскѣцѣ чева маѣ тѣрѣзѣѣ. Атѣта пѣтаѣ;

Dn шкоала дела Нѣсѣд аѣ ешѣт пѣ-пѣ ла 1850 преоѣдѣ 49; дѣректорѣ де шкоале доѣ (Фетеа шѣ Истрате), днвѣдѣторѣ де портѣ 5; днвѣдѣторѣ трѣвѣалѣ 10; кѣп-тѣрѣцѣ 5; ѣар офѣдерѣ ешѣрѣ, вѣ маѣор (Macedon Paп); кѣпѣтанѣ 9; локоѣиторѣ прѣмарѣ (Oberlieutenants) 10; локоѣиторѣ 16; стегарѣ 5. Афарѣ де ачѣщѣа маѣ ешѣ-рѣ шѣ ес пѣпѣ азѣ тѣлѣдѣ сѣвофѣдерѣ шѣ алдѣ скрѣиторѣ пѣла канчеларѣле реѣмен-телор тоѣдѣ Ромѣнѣ фѣрѣ деосѣвѣре.

Фаптеле, днтѣмплѣрѣле шѣ вѣрѣв-ѣѣле реѣментѣлѣ ал II-леа ромѣнск сѣнт скоасе автѣнтѣче кѣар дн протоколѣ лѣгѣонѣлѣ лѣвдат каре не скѣрт аша вѣ-меазѣ:

a) Дн анѣл 1772, каре ера ал опѣтѣ-леа дела рѣдѣкареа шѣ днтѣмеѣареа реѣ-ментѣлѣ ал II D. ѣенерал Rall кѣ прѣле-жѣл вѣзѣтѣрѣ мѣлѣтѣрѣнтѣ а ачестѣѣ реѣ-мент аѣ афлат атѣта пѣлѣчере днтрѣ тѣѣа-стра депрѣндере а артѣлерѣстѣлор, дн атакѣ-рѣле шѣ пѣмерѣреа ла чентрѣ; кѣт днгрѣ-вѣ шѣ чѣнстѣ не шасѣ днтре еѣ кѣ медалѣ де арѣнт; ѣарѣ не днтѣрѣмалѣл командант D. вѣче колонел Schlaun дн трактѣла маса са.

b) 1779 дн рѣсѣвоѣл ворѣсѣк, реѣмен-тѣл ачестѣ фѣ ла Гропавѣа орѣндѣт, вѣде сѣнт команда кѣпѣтанѣлѣ Halmágyi пѣ пѣтаѣ а днвѣнс шѣ фѣгѣрѣт не вѣрѣшташѣ; чѣ шѣ лагѣрѣл лор ла кѣпрѣнс, днсѣ фѣ-индѣкѣ зѣѣ нѣмѣк пѣ вѣнд фѣрѣ прѣд шѣ днвѣнѣерѣле пѣтаѣ прѣн вѣрсаре де сѣнѣце се пот кѣщѣга; аѣ рѣмас шѣ днтре Ро-мѣнѣ тѣлѣдѣ рѣнѣдѣ, вѣѣ шѣ оторѣдѣ.

c) 1788 кѣнд се ѣскѣ-вѣтаѣа кѣ Тѣр-

къл, сдравъл ачест леџион пѣтера 3420 армаџи, карџи дџ лѣна лѣи Феврѣарѣ аѣ шѣ ешѣт дџ Бѣковѣна сѣпт команда D. колонел Heudendorf, де аѣ пѣвълсерѣ дџ Молдова дџнаѣтѣнд пѣпъ ла капѣтала Іашѣ. Ла Дѣрѣкан, Фолѣченѣ, Баѣа, Ботошанѣ шѣ Ларга, тѣсѣрѣндѣшѣ вѣтежеште пѣтерѣле кѣ варварѣл, шѣ аѣ арѣтат стрѣлѣчѣреа деосевѣтеѣ сале вѣртѣџѣ. Асемеѣеа аѣ стрѣлѣчѣт ла Хорлѣѣ дџ лѣна лѣи Іѣліе, шѣ дџ Септемврѣ ла Аѣѣд. Нѣ кѣ маѣ пѣџѣпъ лавѣѣ аѣ спрѣѣжѣнѣт соартеарѣсвоѣлѣѣ 1789 ла валеа тѣѣерѣ дџ пасѣл Брапѣлѣѣ шѣ ѣ Октомврѣ ла Кѣмпѣлѣнѣ дџ Ромѣнѣа. 1790 дџ лѣна лѣи Маѣѣ, пе кѣнд комѣндантѣл колонел Вагон а Крау се авѣтеа кѣтрѣ четатеа Тѣрѣ, ла Нікол, о компанѣ дџкредѣнѣатѣ локоџѣторѣлѣѣ Scharda, а кѣџѣѣгат дџ сатѣл тѣгѣреле тоате челе де тревѣѣнѣѣ пептрѣ хрѣпа онѣтѣрѣлор. Дџ Іѣліе ла четѣѣѣѣ Цѣѣрѣѣѣ, кѣнд треѣ трѣпе дѣн онѣтѣрѣле дџпѣрѣтешѣтѣ, ера кѣ тотѣл дџкѣнѣѣѣрате де врѣштѣашѣ, леџионѣл ромѣнѣск ал П-леа пѣвълѣ дџграбѣ спре ажѣторѣѣ, фѣкѣнд кѣ о ѣстедѣме де тѣрѣре о карѣерѣ, дџ форма ѣнѣѣ квадрат обѣлѣнѣ, шѣ дѣпъ о дѣмѣкаре дџфрѣкошатѣ леа тѣнѣтѣѣт ероѣчеште дѣн пѣѣкѣнѣѣѣратѣ прѣмеѣѣѣ. Кѣ ачест прѣлеж корпоралѣл Ion Butta дѣн Мѣшлоченѣ, а сѣѣпат пе кѣнѣтанѣл Zwillach дѣн гѣрѣле а 6 Тѣрѣѣ, дѣнтре карѣѣ пе ѣнѣѣ ѣа тѣчелѣрѣт, пе алѣѣѣ ѣа рѣнѣт шѣ ѣа фѣѣѣрѣт, пептрѣ каре ероѣчаскѣ вѣртѣте, фѣ шѣ чѣнѣстѣт кѣ монетѣ де арѣѣнт. Пептрѣ стрѣлѣчѣтеле фѣпте шѣ деосевѣта вѣртѣте ла Цѣѣрѣѣѣ фѣсерѣ прѣмеѣѣѣѣ стражеменѣтерѣѣ, Дешпот шѣ Бов Данѣл кѣ монете де авр; ѣарѣ армѣшѣѣ де рѣнд Пѣвѣтелеѣѣ Хо-

лочеа шѣ Ion Scridon дѣнпреѣпъ кѣ вѣче корпорарѣл Dіmіtrіe Шѣѣка кѣ медалѣѣ де арѣѣнт.

Арѣтѣта вѣтежѣе шѣ марѣѣала вѣртѣте а леџионѣлѣѣ ачестѣѣа сѣа пептрѣкѣт ла пептрѣре шѣ де повелѣме ѣѣеѣзе дѣн 13. Ноемврѣ 1789, каре аѣ лѣсат вѣѣторѣмеѣѣ ѣп семп пестерс дѣн вѣтежѣа ромѣнѣл прѣп ѣр-тѣѣтоареле кѣвѣнте: Nѣмаѣ де ар кѣпѣта регѣментѣл ромѣнѣск педестрѣ де гранеѣѣ ал Трансѣлванѣѣ прѣлеж, де ашѣ пѣтеа арѣта депѣлѣне прѣве де вѣртѣтеа са рѣсвоѣнѣкѣ, пѣпъ акѣѣта де обѣше прѣѣмѣтѣл сѣмвол а регѣментѣлѣѣ ачестѣѣа: „вѣртѣтеа Ромѣнѣл рѣѣнѣѣѣѣтѣ,“ лѣам афла дџтрѣ ачѣста пѣѣѣе адеѣѣрат шѣ фѣрѣ дѣноѣалѣ.“

Дѣпъ дџкѣереа пѣчѣѣ дѣла Шѣѣтов 1791 дџ лѣна лѣи Август, сѣѣ дџторс ла але сале дџ Септемврѣ, дџсѣ авѣа пептрѣкѣ ѣп ал, шѣ ѣатѣ ле фѣ порѣѣчѣт сѣ порѣеаскѣ дџ контра Франѣозѣлор; дџ ѣрѣаре

d) 1793 дџ 9. Мартѣ баталѣонѣл дџ-тѣѣлеа дџш фѣче прѣгѣтѣрѣме сале де порѣпѣре сѣпт команда D. вѣче-колонел Stojanich, шѣ се орѣндѣѣѣе ла раѣна (Rheul) лѣнѣгѣ онѣтѣрѣле дџпѣрѣтешѣѣ каре ера ашѣѣзѣте аколо, дрепт ачѣеа фѣ де фѣѣѣ дџ ѣрѣтѣоареле вѣтѣлѣѣ.

aa) Дџ 27. Август 1793 дџ вѣтѣлѣа де лѣнѣгѣ тѣнѣтеле Заѣерѣ, ѣнде кѣнѣтанѣл Калѣан дѣпъ че кѣ компанѣа са а дџдѣрѣпѣтат ероѣчѣѣе фѣрѣоаселе врѣштѣашѣлѣѣ пѣвълѣрѣѣ, а кѣѣѣт вѣтежеште кѣ 12 аѣ сѣѣ,

ab) Дџтрѣачелаш ал Септемврѣ 11., 13. шѣ 14. дџ валеа Бѣдентал Берар (Ромѣнѣ) шѣ Казѣ амѣѣ локоџѣѣторѣ прѣмарѣ шѣ аѣ арѣтат рѣра са вѣтежѣе пѣпѣѣмаѣ дџтрѣ дѣрѣпѣѣпѣреа шѣ кѣпрѣндеѣеа дџтѣрѣрѣлор, чѣ маѣ вѣртѣс дџтрѣ реѣнѣѣкареа

*)

ші рестоарчереа тѣзѣрілор не каре бата-
лионѣл съкъеск дін непорочіре ле а съкъпъ-
тат дн тѣніле връштанілор, не кѣнд
се днторчеа дн 14. Септемврие. Сънт ло-
коціиторіѣл Вітез кѣ 18, осташи аѣ къзѣт
жѣртѣѣ; іарѣ къпітанѣл Carol Richter фѣ
дѣс дн прінсоаре кѣ 6 армаці.

ac) 13. Октомврие не кѣнд се кѣпрін-
сесѣ лінеа Веісенбѣргікѣ прімаріѣл локо-
ціитор Граде кѣ волінтіріі сѣі а кѣпрінс
дѣръпѣнatele днтѣрірі ла тѣнтеле За-
верн, Берар (Ромѣн) съблокоціитор фѣ
чел дінтѣі кѣ Іакълаторіі, каре пѣвълі дн
четѣдѣіа Веісенбѣрг. Дн 26. Октомврие
прім. локоц. Грацѣ а гоніт не връштані
дін пѣдѣреа Страсѣбург, іарѣ стегаріѣл Галап
Ромѣн кѣ іакълаторіі сѣі пѣвълі асѣпра
връштанѣлѣі ші дн плѣті кѣ о дѣръпѣ-
наре стражнікѣ, кѣ каре прілеж къпітанѣл
Монтаг ші прімарі локоціиторіі Czehaszek
ші Краі, сѣвт лок. Schmidt ші стегаріѣл Га-
лап кѣ 95 аі сѣі се афла плесѣріді.

ad) 18. Ноемврие дн пѣдѣреа Краздер-
валд ла Страсѣбург прім. локоціиторѣл
Шарда кѣ о інітѣ резігнатѣ атакѣнд не
връштані, фѣ кѣ 18 аі сѣі рѣнітѣ, іар 11
къзѣрѣ вітежеце оціндѣсе.

ae) 12. Декемврие дн пѣдѣреа ла Ха-
генаѣ аша де вітежеште с'аѣ пѣртат леіо-
нѣл ачеста, ші днтре чеймалці Берар сте-
гаріѣл Ітѣл ші Деваі, аша с'аѣ деосевітѣ
кѣт Vurgser маі мареле префект а ошті-
рілор п'аѣ преѣтат але фаче кѣпоскъѣтѣ пѣ-
вліка ладѣ дн скріс.

af) 1794 дн 23. Маіѣ ла четатеа Schif-
ferstadt. ла опѣгнареа ші стрікареа днтѣ-
рірілор къпітанѣл Hertzing шіа арѣтат ві-
тежіа дінпрезѣт кѣ съблокоціиторіѣл Поп,

каріі дінпрезѣт кѣ 155 де осташи аѣ къпъ-
тат рана, іарѣ 11 къзѣрѣ дн вѣтѣліе.

ag) Дн 29. Маіѣ ші 2. Іѣліе ла Schwie-
gerheim ші Frausprach дінтре тоці а кѣці-
гат корона вітежіі прім. лок. Шарда кѣ
волінтіріі, гонінд не връштані дін четатеа
Frausprach; ачі 7 армаці къзѣрѣ жѣртѣѣ
52 фѣрѣ прін лѣптѣ рѣніці, іарѣ 2 рѣніці
дн прінсоаре. — Стегаріѣл Георгіе Іліеш,
каре кѣ персоналa са дндрѣспіре ші не п-
фрѣпта ініміі пресенціе с'а арѣтат кѣ тотѣл
маі вітеаз днтре іакълаторі, с'а ші днподо-
ніт кѣ монетѣ де арцінт.

(Ва зрѣта.)

РОМѢНИ ДІН АНОВАЛАХІА.

Бо тѣніі, каріі дѣптѣ деосѣвітеле про-
вінциі че лѣкъеск, се пѣтеск Ромѣні, Мол-
довені с'аѣ Дачіені, адекѣ дін Дачіеа; дера-
зѣ оріцінеа лор комѣлт дін колонііле ро-
мана че днпопорѣрѣ одініоарѣ Дачіа веке.
Лімба, депріндеріле, пѣтеле локѣрілор пѣ-
пѣ астѣзі афѣтѣоаре, прекѣт ші фізіоно-
міа лѣкѣиторілор кѣпрінд дн сіне тіпѣл Ла-
тінілор, ші кѣражѣл солдацілор ромѣні дн
рѣсвоаеле векі прекѣт ші дн челе нѣѣ сѣѣ
арѣтат вреднік де легеоанеле романе. А-
чеастѣ колоніе, каре сѣѣ днпѣратѣл Ав-
реліан аѣ фост дн парте трансплѣнтатѣ
дн Місіа, депѣрцітѣ де маіка патріе, ші
днпресѣратѣ ла векед ал VIII де кѣтрѣ
пѣвъліреа Хѣнілор (Ѣнгѣрілор) аѣ вѣзѣт
дінпикѣндѣсѣ дін сіпѣл еі маі тѣлте семі-
ндіі че мерсѣрѣ сѣ каѣте дн тѣндіі Маче-
доніеі о віацѣ маі потривітѣ кѣ депріндере-
ле лор челе векі; адекѣ: ачеле а зѣні по-
пор пѣсторіѣ ші ресвоінік.

Маї жос vom vidé къ ачещі Ромѣни ꙗнѣфледіі de дорѣл independenціеі фoарте мѣлт аѣ конѣнтѣнт ла ренацѣереа Греціеі de астіз. ꙗн ачеастъ дескриере піам фолосі маї къ самъ de деталѣрле интересанте date de D. de Пѣкевіл.

Ромѣніа гречеаскъ, пре каре історікѣл Нічета о ꙗнѣмѣ Мегало-Валахіа есте о парте а Тесаліеі ші а Пірѣлѣі, одініоарѣ лѣкѣітъ de Долопі, деспре каріі Омір ші Віргіліе аѣ фѣкѣт о історісіре вреднікѣ de ладѣ, дестѣл есте а зіче къ іі ера солдаці а неꙗнѣнѣсѣлѣ Ахілеос.

Долопіі тімп ꙗнделѣнгат аѣ фігѣрат ꙗн сфатѣл Амфікціонік, ші de ла вѣтъліа de Акцізм ꙗн с'аѣ маї ворѣт de дѣншіі ꙗн історіе. Ачеастъ Царѣ, аціѣнгѣнд а се востѣра дін ꙗнпрецѣрѣрі поѣ некѣноскѣте, с'аѣ редꙗнпопорат пріп о колоніе помадѣ (че зѣвлѣ дін лок ꙗн лок) de Ромѣні ешітъ дін Дація ші Паноніа ꙗн епоха ꙗнкѣрсіеі гітелор, кареа се ашезѣ пачнік ꙗн троенеле мѣтелѣ Піндѣ ші Олімпѣ; пѣнтрѣ каре се ꙗнѣмѣ Ано-Валахіа, алкѣтѣітъ дін кантоанеле de асѣзі а ле Маласіеі ші а Аспропотамѣлі.

Ачещі ꙗнтѣ Ромѣні, дін каре се траг Мегало-Валахітіі се пар а фі челе маї de не зрлѣ трѣне ꙗнпротіва кѣрора ꙗнпѣраціі гречі дінѣрѣ ресвоае маї ꙗнпайнте de ꙗнѣлїреа Тѣрчілор. Нічета ворѣнд de Валахі, се паре къ іі аместекѣ къ Вѣлгаріі, дін каре ел ꙗнѣаче декѣт ꙗнмаі о сінгѣрѣ ꙗнціе. Тотѣш ачесте доаѣ поноарѣ се деосевеск фoарте мѣлт ꙗнпре дѣнселе пріп ворѣѣ, фісіоніе ші депрїндері. Ачест історнік, дѣпѣ че с'аѣ ꙗнѣнѣс ꙗндестѣл деспре стрѣлѣчїтеле ꙗнтѣмплѣрї рѣсвоініче а Валахілор, деспре ꙗнкѣрсііле

ші востѣрѣрїле лор, ꙗн ворѣеде пічі кѣт деспре оріцінеа (спїца) лор че се паре къ се піерде ꙗн ꙗнтѣперечїтеа векѣрїлор; ꙗнѣшї етімологіа ꙗнѣмѣлї лор есте зп обїект de ꙗндоіалѣ ꙗнпре ꙗнѣвѣдаці, ші фїндѣкъ ꙗн се аѣлѣ декѣт ꙗнмаі піще кѣношїнѣде несїгѣре деспре оріцінеа ачестѣі попор, ꙗн vom ворѣі декѣт фoарте стрѣнс. Есте преа адеѣѣрат къ ꙗнѣмеле de Валак (vichs) есте тот ачела че Германіі ші Славоніі да ші Даціенїлор, ші Ромѣнілор дін каре іі ші траг оріцінеа. Пеїсопел, кѣлѣторїѣ, фoарте ꙗнѣвѣдат ꙗн лімѣі, аѣ вѣгат de самъ къ лімба лор de ші чѣнтїтъ ші аместекатѣ къ ідіоателе поноарѣлор варваре, тотѣш аѣ ꙗнѣстрат фѣндаментѣл, орѣндѣеала, рїтѣл ші сїнтакѣл латїн.

Мегало-Валахітіі, че лѣкѣеск ꙗн зілеле поастре мѣнціі чїі ꙗнлалї а Піндѣлїі, се зік, фѣрѣ а да вре о довадѣ історікѣ, кoворѣторї дін рѣтѣшїдѣеле арміеі лѣі Помпеѣ, каре дѣпѣ вѣтъліа дѣла Фарсалиа се адѣпостїрѣ пе метеореле Тесаліеі, маі мѣлці дїнпре дѣншіі кред а фі зрмашї знеї колоніі ешіте дін Аврѣццо ꙗн Італіа.

Валахіі-Масареці ре-зрїторїі de Мосхополес, кѣрїа дедерѣ ꙗнѣмеле de Босхополес, політіе de ꙗнѣсторї, сѣлт, дѣпѣ кѣт зік іі, зрмашї дін о колоніе а лѣі Квінтѣс Максимѣс ꙗн Таѣлантіа, de ѣнде іі ар фі трекѣт, ꙗн мѣнціі Kandavienї ꙗн тімпѣл ꙗнѣлїреї варварїлор. ꙗнѣсѣ ачѣіа че вреднічѣе а фі de ꙗнѣсепнат, есте, къ ꙗн ѣперал тоате семїнціїле Валахілор, че сѣлт ꙗнпѣрѣціете пріп Тесаліа ші ꙗнѣлѣ ла мїазлїі а Греціеі, рекламѣ къ мѣндрїе ꙗнѣмеле de Ромѣні с'аѣ Romani че есте комѣн тѣтѣрор лѣкѣїторїлор ꙗн провінціїле че ꙗнформа одіноарѣ векеа Даціе.

Исторія нѣ поменеце де Валахі ка де о паціе, декѣт пѣмаі дн ал зъчеле векі; дн ачаестъ эпохъ де аместекаре се вѣд дн хардъ кѣ дмпѣраціі гречі апринзінд ші востѣрѣнд челе маі фрѣмоасе пѣрді але Трачіеі ші Маchedоніеі; кѣте одатъ дмвнші ші адесеорі дмвнѣгѣторі і се деосвѣрѣ прін фанте пліне де кѣраж. Ъ- ннѣдѣсѣ кѣ Кѣманіі ші Сдітіі, че се ско- ворѣрѣ ка пѣхоеле стѣрпнѣоаре дн вѣр- фѣрнеле мѣнділор Емѣс ші дн Родопе; Серес, Філіпополіс, Тернаве, Родоко, сѣ- ферірѣ фѣрнеле лор, ші рѣсѣрнѣтл дн спн- мѣнтат третѣра пѣмаі ла вѣтѣл пѣтелѣі лор; і фортѣрѣ тоате револѣднеле пентрѣ а се дмпѣртѣшн де дѣнселе, се аместе- карѣ дн свѣчнѣмѣрнеле челе сѣпѣратнѣче а ле статѣлѣі, пентрѣ ал сѣѣшнѣа ші ал вѣкѣтѣдн. Дн анѣл 1205 дѣдѣрѣ о ло- внѣтѣрѣ фаталъ ачестеі фантоте де дмпѣ- рѣднѣ, пре каре Латннн воѣа а о спрнжннн; аместекѣндѣсѣ кѣ Бѣлгаріі се дмпѣдо- шарѣ днпнѣтеа таверѣі фрѣнѣзе че дн- кѣпѣѣра Аднанополн, шн трѣгѣнд аван- гвардіа днтрѣ о кѣрсѣ аѣ тѣето дн вѣ- кѣдн. Контеле де Блоа, генсрал фрѣнѣз, пердѣ внада дн ачаестъ непорочнѣтѣ дн- тѣмпнларе шн дмпѣратѣл Балднн аѣ кѣ- зѣт прнѣс шн дѣс ла Тернова, днпнѣтеа лѣі Бора, рнга Ротѣнлор чел фѣкѣ сѣ- сѣфере моартеа чеа маі днфрнкошатѣ. Еѣропа крѣдннѣ третѣрѣ ла азнреа знѣі днтѣмпнлѣрн атѣт де крѣнѣчене. Папа Грн- горнѣ IX. пѣтрѣнс де дндѣраре, шн воінд а скнѣва депрнѣдернеле сѣпѣратнѣче а аче- стор попоаре, кѣтезѣ, але трнннѣте не ле- гѣтѣл (амбасадор) лѣі, днѣсѣ се кѣпрнѣсѣ де дѣрере вѣзннд планѣл лѣі не дмпнннн, кѣчн трнннѣсѣл де паче аѣ фост лѣат дн

депрнѣде ва днкѣ шн окѣрѣт; кѣнд ел лн ворѣеа де педенселе іадѣлѣі, „поі нѣ не темет, дн рѣснѣнѣсѣрѣ і, ннчн де ідолн, ннчн де дѣхѣрн, поі нѣ адорѣт (слѣвнм) декѣт пѣмаі пѣтереа шн ероісѣтѣл“ апон і арѣтѣрѣ кѣпа че фѣкѣсѣ днн краннѣл (капѣл) дмпѣ- ратѣлѣі Балднн, і арѣтѣрѣ днкѣ шн оасе- ле Фрѣнѣзнлор мордн апѣрѣнд не шефѣл лор. —

Маі департе нѣ не vom днтннде кѣ істо- рнѣа Маchedo-Ротѣнлор, декѣт пѣмаі не vom тѣрѣднн а дескрнѣ депрнѣдернеле лор. Ачест попор лѣкѣѣѣе дн мѣндн че дн- вѣчнѣеазѣ ізвоарѣле Пенеѣлѣі, Ахеловѣлѣі, а Іпахѣлѣі шн а Аосѣлѣі, тѣгѣреле днпнѣте але Пнндѣлѣі, днпѣрѣл кѣрора сателе лор стаѣ ашѣзате, ка ннѣе кѣівѣрн де пасерн; кѣтева семнндн дедате манѣфанѣтѣрнлор с'аѣ статорннчнѣт дн полнтіі, алднн с'аѣ трас дн котѣпѣрн аѣлѣтоаре не зннѣрнеле стѣнѣче- лор, с'аѣ акопернѣте де троене чеа маі mare парте а анѣлѣі; шн ачеа че аѣ рѣтѣс пѣ- сторн, ка шн стрѣтѣошнн лор, сѣнт помѣзн шн внѣдѣсѣк дн таверн кѣ фамнліеле шн тѣр- теле лор. Ачесте семнндн пѣтерннѣче де лнбертатеа лор шн де познцінеле челе дн- фрнкошатѣ знде се аѣлѣ вѣрнѣте, днѣсѣ пре- вѣзннд кѣ маі тѣрѣзн с'аѣ маі дн прнпѣ ар кѣдеа сѣвѣнѣгѣл зннн гѣверн, дѣпѣ пнлда компатрноднлор лор Транс-Дѣнѣренн, аѣ авѣт днпѣлѣпчнѣнеа де а кѣднга прнѣтенн пордѣі, сѣзннндѣсѣ зннн трнѣѣт анѣл каре есте маі мѣлѣт зн сѣтнн де сѣзннѣере, декѣт зн трнѣѣт де шѣрѣвнѣ; кѣ ачест мнзлок і аѣ рѣтѣс ферндн де аместекѣл Тѣрчнлор, шн ннчн одатѣ нѣ аѣ кѣносѣкѣт асѣпрнторн с'аѣ трнѣмѣшн аї стѣпѣннѣреі. Кѣртѣвндн дн ко- тѣнѣрнеле шн сателе лор де зн сѣат днн чнн маі вѣтѣрѣнн днпѣлѣнн, і аѣ ведѣт сѣп лѣдн

тот аша де сѣмле ка шѣ дѣ тимпѣрѣ патріархілор : словозі дѣ кѣлтѣ лор, словозі дѣ фамиліѣ лор, аѣ петректѣ фѣртѣ-пеле револѣцілор че аѣ тѣлѣрат де атѣтеа орі Епірѣл шѣ Тесаліа, пѣпѣ ла аѣнциереа фаталѣ алѣ Алѣ Паша ла гѣбернѣл ачестеі провинціѣ. Атѣнче Мегало-Валахіѣ аѣ сѣм-ціт дѣгѣл сатрапѣлѣ де Іаніна, кареле тѣ-гѣлѣнд шѣ фѣкѣнд пе зпѣ дѣнтре дѣлшѣі сѣноі, аѣ дѣтродѣс неморалѣтатеа дѣ мѣж-локѣл зпѣі націѣ че одіноарѣ ера вреднѣкѣ дѣкѣ де респектѣіт пентрѣ невіновѣдіа са.

Де шѣ ачесте семінциѣ сѣлѣт пелініціте пріп клефѣі, тотѣшѣ еле пѣ дѣнчеатѣ а се дѣда комерѣцѣлѣ кѣ чеа маі маре рѣлпѣ. Ла Каларѣтес се аѣлѣ предѣл кѣрент ачелор маі де кѣпѣтеніе піеде а Езропеі, челе маі марѣ вѣлпзѣрѣ се фаѣ кѣ вѣтѣбакѣл Ма-chedonіеі шѣ а Тесаліеі, кѣ тѣтаса Аѣіеі шѣ а Волѣлѣі, кѣ експортѣдіа пѣлмор де епѣре, де вѣрсѣчѣ шѣ де зршѣ, кѣ лѣпеле тѣрмелор шѣ продѣктеле манѣфактѣрѣлор лор. Класа попорѣлѣі, че пѣ аре капѣтал се дѣ-делетнѣчесте кѣ о ратѣрѣ де індѣстріе фо-арте кѣцігѣтоаре дѣ Алѣваніа каре есте фа-зрѣка подоавелор, шѣ а скѣлелор де азр шѣ де арѣінт, ачѣі дѣнтре дѣлшѣі каре пѣ сѣлѣт дѣнтревінциадѣ дѣ пѣлпзѣрѣі шѣ дѣ фаврѣче сѣлѣт аврарѣі, карѣі де шѣ ліпсѣі дѣ моде-лѣрѣ лѣкѣреазѣ дестѣл де віне дѣ азр шѣ дѣ арѣінт ; фѣіндѣкѣ тѣлѣфѣпѣтѣрѣле лор пѣ сѣлѣт сѣлѣсе прѣвѣі, апоі траг пѣціп фолос дѣп металѣрѣле че се дѣнтревінциазѣ, аместе-кѣндѣле кѣ алте пе кѣт лѣкоміа лор се поате дѣтінде. Аѣче кѣлѣтѣторѣі де антѣкѣвѣ-тѣці пот аѣла медалѣі шѣ монете пре-дѣоасе.

Мегало-Валахіѣ, че аѣ кѣлѣторѣіт : вор-вѣск маі тѣлте літѣі шѣ аѣ бібліотѣчѣі кѣ

дестѣле кѣрѣці франѣзе шѣ італіене ; і аѣ челе маі вѣне едідіѣ а авторѣлор Грѣчѣ кла-січѣі, кѣлѣторѣл чѣл дѣлвѣдат аѣлѣ ла дѣл-шѣі тот фелѣл де аѣіѣтор літерар, дар чеі маі де тіраре, есте а веде вѣна орѣдѣлѣл че domпѣче дѣ фамиліѣ шѣ дѣ політѣі, о дѣлѣлеантѣ преведере се пѣстрѣазѣ пентрѣ а окѣртѣі тот ачѣеа че омѣл дѣлѣкѣж-ват сѣп деспотѣсіт поате дѣнтрепрінде спре-анѣі дѣлѣлѣтѣці стареа са пріп спорѣреа авѣтѣлѣі. Каларѣта, зідігѣ дѣлѣ архѣтекѣрѣра чеа модернѣ пѣ есте кѣрѣоасѣ декѣт пѣмаі пріп позѣціа еі пе стѣлпчѣі перпендікѣларе ; локѣл пе каре есте зідітѣ, пѣ дѣлеспѣче лѣкѣіторѣлор де а мерѣе дѣ злѣці декѣт пѣмаі кѣ о вѣлѣ лѣаре амѣнте, шѣ аѣіѣто-раці де зп вастоп фѣрекат, іарна пѣп дѣ-кѣлѣлѣмѣнте де пѣлѣлѣ шѣ кѣрліѣе де а пѣ алѣпека ; кѣ тоате ачесте адеце маі кѣ самѣ копѣі се ростоѣолеск дѣ фѣндѣл адѣлпкѣрѣ-лор. Апо-Валахіѣ с'аѣ ашѣзат дѣ аѣфелѣлѣ де Царѣ, пентрѣ а вѣцѣі дѣ паче, і аѣ лѣ-сат Тѣрчѣлор вѣле шѣ месѣрѣле пентрѣ а пѣ фѣі сѣлѣшѣі аѣспрѣрѣлор ; аѣарѣ де ачесте кѣтрѣмѣрѣле де пѣтѣлпнт, атѣт де адеце дѣ Епір, ла дѣлшѣі нічѣі одатѣ пѣ се сѣмѣеск, пе лѣлпгѣ ачесте і пот а се апѣра шѣ де чѣлѣтѣ ; тоате ачесте фолоасе дѣлвреднѣчѣск фоарте тѣлт а фѣі лѣате дѣ вѣлѣре де сеамѣ. Фѣінд кѣ іарна есте лѣлпгѣ шѣ аспрѣ дѣ тѣлѣці, апоі сѣлѣт magazѣі де резерѣл менѣте а аѣіѣта пе сарачѣі шѣ а цѣне дѣлѣлѣлѣлѣ-реа чѣлор дѣлвѣлѣцідѣі : апо-тімпѣл чѣл рѣѣ пѣ трѣче дѣлзадар, індѣстріа пѣ дѣнчеатѣ а дѣфлорѣі, і торкѣ лѣлп, цесе пѣлпзе гроа-се, азрѣл шѣ арѣінтѣл се моделѣазѣ, шѣ тімпѣл есте дѣнтревінциат кѣ зп кіп пре-кѣт де фолосѣторѣл пре атѣта шѣ іко-помѣк.

Че петречері плъкзте дн снъл фамі-
лілор, дн серіле лънци але еарней! днтимп
канд тотъл се днсъфледеше прін лъкръ,
Несторъл (вътрълъл) котълълв історісе-
ще зічеріле фертълъкторілор Тесаліей ші а
стрігоілор дін Цістерка, къ тоці се стрінг,
се дндесвек тоці аскълтъ къ песаціл, ші
історісіріле де саръ нъ сѣнт днтрерълпте
деқлт нѣмаі де шѣратъл вѣнтърілор че
сгѣдѣ копачій мѣптелзі.

Карактеръл фізік ал Мегало-Валахілор
есте пѣтернік делінеат де патъръ прекѣт
ші моравъріле лор прін інстїтѣцііле націо-
нале: о фѣлтъръ солідъ скѣртъ ші сѣпъ-
тоасъ карактерізеце пе амѣндозъ секселе;
песімціторі ла скімвѣріле апо-тїмпврілор,
ї сѣфер тот де о потрївъ кълдѣра ші
фрігъл.

(Ва зрма.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Т Ъ Р Т Ъ Р І К А.

Тѣртѣріко! зітѣці доръл,
Де че плънци тѣ прін пѣстїй?
Къ е флѣтѣре аморъл,
Спзнемї пасере, нъ щїй?

Де че плънци къ непчетаре
Дѣпъ времеа ч' аѣ трекѣт;
Аѣ днї віне днтрїстаре,
Къ пѣдеждеа теѣ вѣндѣт?

Де че тѣлвѣрї знда ліпъ
Рїзл лімнеде кѣрат;
Пентрѣ че зічі: „сѣнт стрейнъ.“
— Ші сѣспївї не днчетат?

Пентрѣ че ла зскѣчізне
Те ретраці дін лок зѣврос,
Де че п'аре віочзие
Алтѣъ кѣптек тѣпгїос?

Спзнемї трїстѣ пѣсѣрїкъ
Де че плънци нъ контїнеці
Тѣ нъ щїй къ времеа стрїкъ
Орї че плаче пѣмпїтеці?

Нъ щїй тѣ къ тоате 'н лѣте
Се стрекоеаръ — пїер — се зіг,
Нъ ретѣне зрїтъ — нѣте
Дїнтре тот че е трекѣт?

Къ педеждеа амѣцеше
Ші 'н веі фѣде дншъланд
Къ тотъл се попосеце;
Времеа тоате сѣвѣрѣманд?

К' ал тѣъ дор че азї те фрѣпце
Мѣпї 'л зіці — ші веі трїй?
— Нѣмаі зіче дар: „вої плънце,
Воїз їзвї — ші воїз мѣрї. . .“

Narrateur Identique.

Пасерї арціптіе патѣрел фрѣтос,
Ласѣт ліпїціреа, тачї — нъ тот кѣнта.
Салтаре'д чеа віе, віерсѣл тѣъ воїос
Дѣрере'мї ренаце — нѣмаі почї лѣпта.

Де еці тѣ дн паче, везі еѣ нѣс ка тїне:
Тотъл пентрѣ міне естї венїнат;
Zadar днї кѣпці міе — нъ, паче нѣмї віне.
Доръл міеѣ е фоарте греѣ de вїндекат.

Ата папъ сѣрѣ, пасїре воїнікъ,
Ші кѣнд кѣпці тѣ „кѣкѣ“ плънсѣл днї порнеці.
Ласемї ліпїціреа, фѣці тѣ пѣсѣрїкъ
Тѣ нъ щїй de мілъ de тѣ педенсїці,

Кѣкѣле сѣлватїк! ласе тѣ дн паче
Кѣчї еѣ нѣс ка тїне de не сїмцітор
Звоаръ — пїеї дѣ аїче, дѣте нъ тѣ фаче
Се'д ренѣд зн фѣлѣер, морт се казі дін звор.

Narrateur Identique.